

• Sonuç

- Rumen pH değeri, propiyonik, bütirik asitler azalır.
- Asetik, laktik asit artar, yem tüketimi düşer.
- Bakterial ve mikotik mikroorganizmalar rumen epiteline hücum ederler, nekrozlar şekillenir ve hücre sel döküntüler meydana gelir.
- Emilme kuralları değişir.
- Laktik asit rumenden emilerek sistemik metabolik asidozisi oluşturur.
- İnce bağırsakta ozmotik basınç yükselir, bağırsak lumeninden sıvı çekilir ve ishal meydana gelir.

TİMPANİ

- Rumende aşırı gaz birikimi ile karakterize bir olgudur.
- Rumen içeriği normalde 3 tabakadan ibarettir.
- -Alt bölümde sıvı tabakası,
- orta kısımda daha katı yapı,
- en üst kısımda ise gaz tabakası yer alır.

Etiyolojisi

- Ani yem deęişiklikleri,
- aşırı konsantre yem tüketimi,
- yetersiz kaba yem alımı,
- çok ince öğütölmüş yemler,
- taze baklaęil otları tüketiminde

abdominal basınç artar ve rumende serbest gaz birikimi gözlenir.
Normalde oluşan gazlar geęirme ile kaybolur.

Gazın rumenden uzaklaşması herhangi bir nedenle engellendiğinde timpani meydana gelmektedir.

- Genellikle kaba yem ve konsantre yem kuru maddeleri arasındaki oranın çok dar olması durumunda “Timpani” gözlenir.
- Aşırı miktarlarda körpe, öz su bakımından zengin yonca ve uçgöl gibi baklagillerin tüketimi köpöklü, akut timpanilere neden olmaktadır.

- Rasyon KM'sinin %50'den fazlasının konsantre yemlerden oluşması durumunda daha fazla gaz meydana gelir.
- Özefagusun yemle, yutak girişinin ise yem veya kıl gibi maddelerle tıkanması
- özellikle genç, ligninden fakir yeşil yemler, üçgül ve yonca otları köpüksü gaz oluşumuna neden olurlar. saponin maddesi (yüzey aktivitesi içerir) birçok küçük gaz balonu içeren köpüklerle timpani oluşturur.
- Bu durum özellikle pH 4.4-5.5 arasında en yüksek düzeydedir.

- Şişliklerin çoğunda rumen pH değeri 5.2-6.0 olarak tespit edilmektedir.
- Yüksek oranda tükürük salgısı köpük oluşumuna engel olur.
- ✓ KM ve HS bakımından fakir yeşil yemlerin tüketiminde, çiğneme ve geviş getirme daha az olduğundan tükürük sekresyonu geriler.
- Küçük partiküle sahip kaba yemler ile konsantre yem ağırlıklı rasyonlar küçük köpüksü fermantasyon oluşumunu uyarır.

Klinik bulgular

- Gaz oluşumu rumen diyaframa basınç yapar.
- akciğerlere yapılan basınç ile.... solunum zorlaşır
- Akut olgularda ölüm gözlenir.
- Abdominal bölgede sol-üst tarafta, şiddetli vakalarda çift taraflı şişkinlik

- ❑ Emen buzağı ve kuzularda sütün hızlı, hatalı verilmesi veya sütün aşırı tüketimi
 - ❑ kardia ağzının bloke olması
- Yetersiz lignin içeren ve öğütölmüş kaba yemlerin tüketimine bağlı olarak buzağılarda omasum tıkanması
- Buzağılarda yaşamın 3. haftasında aşırı miktarlarda uzun lifli, enerjiden yoksun kaba yem tüketimi kronik gaz birikimine neden olabilmektedir.
- Sekiz haftalık yaşın üzerindeki buzağılar ile 3 haftalık yaşın üzerindeki kuzularda, parça büyüklüğü 6 mm'den küçük olan kaba yem tüketimi sıkça gaz oluşumuna yol açar.
- Süt buzağıları ile yapılan beside rasyona katılan ezilmiş arpa, timpani proflaksisinde iyi sonuç vermiştir.

Tedavi

- o hayvanların yürütülür, rumene punksiyon yapılır
- o İyonofor antibiyotikler
- o Akut vakalarda trokar vasıtasıyla gaz dışarı alınır.

Koruma

- Timpaniyi önlemede, iyi bir besleme programı ve idare gereklidir.
 - hayvanların körpe ot içeren meralarda otatılmasında özen göstermek gerekir.
 - baklagillerce zengin meralarda otlatma sınırlı olmalıdır.
- Özsu bakımından zengin körpe yonca ve üçgül, kuru kaba yemlerle (0.2 -1.5 kg/KM) birlikte verilmelidir.
- Üçgül ve yonca miktarı her öğün için 1 kg KM/100 kg CA düzeyinde sınırlanmalıdır.
 - Patates ve pancar ile yemleme dikkatle yapılmalıdır.
 - Saman gibi selülozca zengin yemler aşırı konsantre yem uygulamalarında kullanılmalıdır.
 - Yeşil yemin kızıışmamış olmasına dikkat edilmelidir.
 - besi sığırı rasyonları kuru madde de en az %12 HS içermelidir.

ABOMASUM YER DEĞİŞTİRMESİ

- Sığırlarda abomasumun gaz, sıvı veya her ikisinin etkisi ile gerilmesi ve anormal bir pozisyon almasıdır.
- ❖ Abomasum genellikle sola ve yukarıya hareket eder ve rumen ile abdominal duvarın sol kısmı arasına gelir.
- ❖ çoğu zaman buzağılamayı izleyen iki hafta içinde oluşur. buzağılama ilgili koşullar predispozisyon yaratabilir.
- ❖ Gebeliğin ileri dönemlerinde kurudaki ineklere veya buzağılamayı izleyen dönemde sağmal ineklere aşırı miktarda konsantre yem verilmesi hastalık ortaya çıkışını artırır.